

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

PROGRAM DRŽAVNE POTPORE ZA
KOMPENZACIJU RASTA CIJENE ENERGENATA
U SEKTORIMA PRERADE POLJOPRIVREDNIH
PROIZVODA U 2024. GODINI

Zagreb, ožujak 2024. godine

---

1. UVOD

Europa se od 2021. suočava s iznenadnim porastom cijena energije, koji je dio globalnog rasta cijena energije. Ruska invazija na Ukrajinu 2022. dodatno je utjecala na tržišta energenata, što je dovelo do novih povećanja cijena energije i zabrinutosti u pogledu osiguranja opskrbe energijom na prostoru Europske unije.

Od druge polovice 2021. cijene energije u svijetu pa tako i Europskoj uniji u naglom su porastu. Iako se to u određenoj mjeri očekivalo u kontekstu gospodarskog oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19 i ublažavanja ograničenja putovanja, cijene energije povećale su se više nego što se očekivalo.

Prema podacima EUROSTAT-a, prosječna cijena plina za Republiku Hrvatsku za industrijsku potrošnju u prvoj polovici 2023. godine u usporedbi sa istim razdobljem 2021. godine, veća je za 233,8 %, dok je cijena električne energije promatrana u istom razdoblju veća za 315,5%.

Učinci rata u Ukrajini na cijene energenata i drugih sirovina na svjetskim tržištima povećali su se od njegova izbijanja, a i nadalje su prisutni rizici dodatnog rasta cijena koji ovise o tijeku i trajanju rata i eventualnim novim paketima sankcija. Hrvatska narodna banka je nakon izbijanja rata višekratno revidirala projekcije kretanja inflacije. Na razini cijele godine, prosječna godišnja inflacija mjerena HIPC-om (Harmonised Indeks of Consumer Prices / Harmonizirani indekst potrošačkih cijena) usporila se sa 10,7% u 2022. na 8,4% u 2023. godini.

S nastavkom rata jača i intenzitet poremećaja u opskrbi s ratom pogođenih područja, što bi moglo dodatno smanjiti ponudu sirovina koje izvozi Rusija i time potaknuti daljnji rast cijena na svjetskom tržištu. Zbog toga su i nadalje naglašeni rizici ostvarenja aktualne projekcije inflacije.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u razdoblju od prvih deset mjeseci 2023. godine u Republici Hrvatskoj, u prerađivačkoj industriji bilo je zaposleno gotovo 92% ukupnog broja zaposlenih u domaćoj industriji od kojih je najveći udio u iznosu od gotovo 16% zaposlenih u proizvodnji prehrambenih proizvoda. Broj zaposlenih u proizvodnji prehrambenih proizvoda snizio se u prvih 10 mjeseci 2023. godine za 0,3% u odnosu na isto razdoblje 2022. godine uz istodoban pad proizvodnosti rada za 2,8%.

Prerada poljoprivrednih proizvoda koristi velike količine energije, te je ova industrija i nadalje u izrazito nepovoljnom položaju. Cijene energije, a koje predstavljaju značajan udio proizvodnih troškova, i dalje su visoke te u kombinaciji s visokom inflacijom stvaraju nelikvidnost i nesigurnost u sektoru prerade poljoprivrednih proizvoda.

2. CILJ I OPRAVDANOST PROGRAMA

Cilj Programa je pružiti potporu subjektima koji djeluju u sektoru prerade poljoprivrednih proizvoda kako bi se ublažila iznimno velika povećanja cijena energenata koji sudjeluju s visokim udjelom u troškovima njihovog poslovanja. Zbog iznimno velikog povećanja cijene energenata subjekti u preradi poljoprivrednih proizvoda dovedeni su u situaciju manjka likvidnosti i generiranja gubitaka.

Potpomom iz ovoga Programa nastoje se sanirati pretrpljeni gubici, osigurati likvidnost subjekata koji djeluju u sektoru prerade poljoprivrednih proizvoda i održati proizvodnju.

3. PRAVNA OSNOVA

Pravni temelj za donošenje ovoga Programa je članak 39. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21. 152/22.).

Ovim Programom uređuje se dodjela državne potpore na temelju Komunikacije Komisije Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama i za tranziciju radi potpore gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu od 9. ožujka 2023. (SL C 101/3, 17.3.2023.) kako je posljednji put izmijenjena 21. studenog 2023. (u daljnjem tekstu: Privremeni krizni okvir).

Potpore iz ovoga Programa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU) te su prijavljene Europskoj komisiji na ocjenu u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU.

4. MJERE U PROVEDBI PROGRAMA

U okviru ovoga Programa provode se mjere:

Mjera 1. Potpora za povećanje troška energenata izuzev prirodnog plina i električne energije
Mjera 2. Potpora za dodatne troškove nastale zbog iznimno velikih povećanja cijena prirodnog plina i električne energije.

5. PRIHVATLJIVI KORISNICI

Prihvatljivi korisnici potpore u obje mjere su mikro, mala i srednja poduzeća, definirana člankom 2. Priloga I. Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 327, 21.12.2022, str. 1) kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2023/2607 od 22. studenoga 2023. o ispravku Uredbe (EU) 2022/2472 o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L, 23. 11. 2023) (U daljnjem tekstu Uredba o poljoprivrednom izuzeću) , te velika poduzeća koja prerađuju poljoprivredne proizvode životinjskog i/ili ne-životinjskog podrijetla te udovoljavaju jednom od navedenih uvjeta:

- a) Upisana u Upisnik odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla u Odjeljak I - Meso domaćih kopitara i papkara i/ili Odjeljak II -Meso peradi i lagomorfa, SANTE djelatnost „SH“,

ili

upisana u Upisnik odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla u Odjeljak I - Meso domaćih kopitara i papkara i/ili Odjeljak II -Meso peradi i lagomorfa i/ili Odjeljak 0 – Opće aktivnosti, SANTE djelatnost „CS“ i „PP“, te kao glavnu djelatnost prema Odluci o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. („Narodne novine“, broj 58/07) (u daljnjem tekstu: NKD) imaju na razini razreda jednu od sljedećih djelatnosti: **10.11.** Prerada i konzerviranje mesa, **10.12.** Prerada i konzerviranje mesa peradi, **10.13.** Proizvodnja proizvoda od mesa i mesa peradi.

b) Upisana u Upisnik odobrenih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla Odjeljak IX - Sirovo mlijeko i mliječni proizvodi, a koji u 2023. godini imaju evidentiran otkup mlijeka od primarnih proizvođača ili upisana u Upisnik registriranih objekata u poslovanju s hranom životinjskoga podrijetla s opisom djelatnosti „prerada mlijeka na gospodarstvu“.

c) Upisana u Registar subjekata i pripadajućih objekata u poslovanju s hranom iz nadležnosti sanitarne inspekcije Državnog inspektorata te pripadaju u kategoriju objekta koji obavlja djelatnost proizvodnje, prerade i prometa hrane ne-životinjskog podrijetla i mješovite hrane te dodataka prehrani s naznakom opisa djelatnosti objekta „prerada“ i/ili „proizvodnja“, te kao glavnu djelatnost prema NKD-u imaju na razini razreda jednu od sljedećih djelatnosti: **10.31.** Prerada i konzerviranje krumpira, **10.32.** Proizvodnja sokova od voća i povrća, **10.39.** Ostala prerada i konzerviranje voća i povrća.

d) Upisana u Registar subjekata i pripadajućih objekata u poslovanju s hranom iz nadležnosti sanitarne inspekcije Državnog inspektorata te pripadaju u kategoriju objekta koji obavlja djelatnost proizvodnje, prerade i prometa hrane ne-životinjskog podrijetla i mješovite hrane te dodataka prehrani, s naznakom opisa djelatnosti objekta „prerada“ i/ili „proizvodnja“, te kao glavnu djelatnost prema NKD-u imaju na razini razreda jednu od sljedećih djelatnosti: **10.41.** Proizvodnja ulja i masti, **10.61.** Proizvodnja mlinskih proizvoda, **10.81.** Proizvodnja šećera.

Prihvatljivi korisnici iz točke c) i d), izuzev onih koji prerađuju vlastite poljoprivredne proizvode, dokazuju djelatnost prerade poljoprivrednih proizvoda navedenih u Prilogu I Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347/671, 20.12.2013.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, (EU) br. 1151/2012 o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, (EU) br. 251/2014 o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označivanju i zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i (EU) br. 228/2013 o utvrđivanju posebnih mjera za poljoprivredu u najudaljenijim regijama Unije (SL L 435/262, 6.12.2021.) odgovarajućim računovodstvenim dokazima sukladno glavnoj djelatnosti.

6. PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

6.1. Mjera 1. Potpora za povećanje troška energenata izuzev prirodnog plina i električne energije

Prihvatljiv trošak na temelju kojeg se izračunava potpora utvrđuje se kao povećanje troškova energenata izuzev prirodnog plina i električne energije tijekom razdoblja od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023., u odnosu na odgovarajuće razdoblje tijekom 2021. godine. Povećanje troškova izračunava se usporedbom prosječne cijene po jedinici energenta u referentnom razdoblju i prosječne cijene po jedinici energenta u prihvatljivom razdoblju.

6.2. Mjera 2. Potpora za dodatne troškove nastale zbog iznimno velikih povećanja cijena prirodnog plina i električne energije

Prihvatljiv trošak na temelju kojeg se izračunava potpora utvrđuje se u skladu s točkom 72. podtočkom (e) Privremenog kriznog okvira za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. godine. Prihvatljivi korisnici ugovorima/računima dokazuju količine prirodnog plina i/ili električne energije koje koriste za prihvatljivu djelatnost na mjernim mjestima poslovnih jedinica koje se odnose na objekte u kojima se vrši prerada.

Količine energenata za izračun prihvatljivog troška su isključivo količine nabavljene od vanjskih dobavljača koje je prihvatljiv korisnik potrošio kao krajnji potrošač. Ukoliko su određene količine nabavljene od strane dobavljača koji je dio istog poduzetnika kao i prihvatljiv korisnik, pri izračunu prihvatljivog troška koriste se cijene po jedinici energenata nabavljenih isključivo od vanjskih dobavljača.

7. OBLIK I NAČIN DODJELE POTPORE

Potpore se u Mjeri 1. dodjeljuje u skladu s odjeljkom 2.1. točkom 61., a u Mjeri 2. u skladu s odjeljkom 2.4. točkom 72. Privremenog kriznog okvira u obliku izravnih bespovratnih sredstava. Svi iznosi potpore moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova. Potpora se u cijelosti financira iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Ako se nakon zaprimanja svih pristiglih zahtjeva koji zadovoljavaju kriterije za potporom, utvrdi da je ukupni iznos zahtjeva veći od iznosa osiguranog u Državnom proračunu za ovu namjenu, iznos potpore po korisniku proporcionalno će se umanjiti.

Na temelju dostavljene dokumentacije, podataka iz dostupnih registara i za ovu svrhu zatraženih podataka iz drugih registara obavlja se administrativna obrada zahtjeva za potporu.

8. FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PROGRAMA

Ukupna vrijednost programa iznosi 6.000.000,00 eura, od čega 3.000.000,00 eura u 2024. godini i 3.000.000,00 eura u 2025. godini. Sredstva u visini 3.000.000,00 eura osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu, u Financijskom planu Ministarstva poljoprivrede u okviru aktivnosti T865047 Program potpore sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda. Za provedbu Programa u 2025 godini planirana su sredstva u visini od 1.000.000,00 eura u projekciji proračuna za 2025. godinu, a

preostala potrebna sredstva u iznosu od 2.000.000,00 eura će se osigurati u okviru usvojene projekcije Ministarstva poljoprivrede za 2025. godinu. Sredstva su planirana kako slijedi:

U Mjeri 1. iznos od 1.500.000,00 eura.

U Mjeri 2. iznos od 4.500.000,00 eura.

Sredstva između mjera mogu se preraspodijeliti.

9. PROVEDBA PROGRAMA

Ministarstvo poljoprivrede odgovorno je za izradu i upravljanje ovim Programom. Program se primjenjuje na cijelom području Republike Hrvatske.

Provedba ovog Programa propisat će se Pravilnikom, a provodit će ga Agencija za plaćanja u poljoprivredi ribarstvu i ruralnom razvoju. Pravilnikom će se propisati detaljni uvjeti prihvatljivosti te potrebni dokazi o ispunjavanju uvjeta prihvatljivosti, razdoblje i način podnošenja zahtjeva za potporu, administrativna kontrola, isplata i povrat sredstava.

Ministarstvo poljoprivrede će poštovati tzv. „klauzulu mirovanja“ (“stand still clause“), odnosno neće dodjeljivati potporu temeljem ovoga Programa prije dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja Europske komisije. Program će se provoditi od datuma primitka odluke Europske komisije o odobrenju dodjele državne potpore, a u skladu s odredbama Privremenog kriznog okvira.

10. PRAVILA O DODJELI POTPORE

Prema ovom Programu grupa povezanih poduzeća smatra se jednim poduzetnikom.

U Mjeri 1. Najviši iznos potpore po korisniku ni u jednom trenutku ne prelazi 50% prihvatljivog troška, te ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne premašuje 2.250.000,00 eura po poduzetniku sukladno s točkom 61. podtočkom (a) Privremenog kriznog okvira.

U Mjeri 2. Najviši iznos potpore po korisniku ni u jednom trenutku ne prelazi 50 % prihvatljivih troškova i ne može biti veći od 4.000.000,00 eura po poduzetniku sukladno s točkom 72. podtočkom (f) Privremenog kriznog okvira.

Potpore dodijeljene u Mjeri 2. na temelju odjeljka 2.4. Privremenog kriznog okvira zbrajaju se s potporama dodijeljenima u Mjeri 1. na temelju odjeljka 2.1. Privremenog kriznog okvira pod uvjetom da se ne prijede ukupan iznos od 4.000.000,00 eura po poduzetniku.

Potpore iz ovog Programa mogu se zbrajati s potporama odobrenim na temelju Uredbe Komisije (EU) br. 2023/2831 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore ili s potporom na temelju Uredbe o poljoprivrednom izuzeću uz poštivanje odredbi o zbrajanju iz tih uredbi.

Prema ovom Programu ne mogu se dodijeliti potpore poduzetnicima koji podliježu neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Europske komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem.

Potpore na temelju ovog Programa ne dodjeljuju se poduzetnicima na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

- osobe, subjekte ili tijela posebno navedene u pravnim aktima kojima se izriču te sankcije

- poduzetnike koji su u vlasništvu ili pod kontrolom osoba, subjekata ili tijela na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU ili
- poduzetnike koji djeluju u sektorima na koje se primjenjuju sankcije koje je donijela EU, u mjeri u kojoj bi se potporom ugrozili ciljevi odgovarajućih sankcija.

Potpota u Mjeri 1. dodjeljuje se najkasnije 30. lipnja 2024. godine sukladno točki 61. podtočki (c) Privremenog kriznog okvira, dok se potpora u Mjeri 2. dodjeljuje najkasnije do 30. lipnja 2024. godine sukladno točki 72. podtočki (a) Privremenog kriznog okvira

11. PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE

U skladu s odjeljkom 3. Privremenog kriznog okvira Ministarstvo poljoprivrede se obvezuje poštivati obveze praćenja i izvješćivanja utvrđene u istom odjeljku.